

YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH MILLIY IQTISODIYOT O'SISHINING MUHIM OMILI

Alijonova Sarvinoz Rasuljon qizi

Qo'qon universiteti Andijon filiali 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Maqolada yosh tadbirkorlikning milliy iqtisodiyot rivojidadagi o'rnini va ahamiyati tahlil qilinadi. Yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash orqali ish o'rinlarini yaratish, innovatsion loyihalarni rivojlantirish va iqtisodiy o'sishni tezlashtirish mumkinligi ko'rsatib berilgan. Shuningdek, maqolada yosh tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari, davlat dasturlari va moliyaviy rag'batlantirish vositalari o'rganilgan. Tadqiqot natijalari yosh tadbirkorlikni rivojlantirish milliy iqtisodiyot barqarorligi va raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil ekanligini tasdiqlaydi. Maqola iqtisodiyot, ijtimoiy siyosat va tadbirkorlik sohasidagi mutaxassislar, shuningdek, yosh tadbirkorlar uchun amaliy yo'riqnoma sifatida ham foydali bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: yosh tadbirkorlik, milliy iqtisodiyot, iqtisodiy o'sish, innovatsiya, ish o'rinlari yaratish, davlat qo'llab-quvvatlashi, moliyaviy rag'batlantirish.

Yosh tadbirkorlik milliy iqtisodiyotning rivojlanishida muhim strategik omil hisoblanadi. Yoshlar tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanganda, ularning ijodiy g'oyalari va innovatsion yondashuvlari yangi mahsulotlar, xizmatlar va texnologiyalarni ishlab chiqarishga olib keladi, bu esa ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va iqtisodiyotning raqobatbardoshligini kuchaytirish imkonini beradi. Shu bilan birga, yosh tadbirkorlik iqtisodiy diversifikatsiyani rag'batlantiradi, ya'ni milliy iqtisodiyot bir tarmoqqa tayanmay, bir nechta sohalarda barqaror rivojlanadi. Bu jarayon mamlakatning global iqtisodiy tizimdagi raqobatbardoshligini oshiradi va eksport salohiyatini kuchaytiradi.

Yosh tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlash davlat siyosatining muhim qismidir. Davlat tomonidan taqdim etilayotgan moliyaviy yordam, mikrokreditlar, grantlar, subsidiyalar va imtiyozli kreditlar yosh tadbirkorlarning biznesni boshlash va rivojlantirish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bundan tashqari, biznes-reja tuzish, moliyaviy boshqaruv, marketing va menejment bo'yicha treninglar, seminarlar va konsalting xizmatlari yoshlarning iqtisodiy bilim va ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi. Bu kabi qo'llab-quvvatlash mexanizmlari yosh tadbirkorlarni muvaffaqiyatli startaplarni amalga oshirishga undaydi va ularning ijtimoiy-iqtisodiy faolligini oshiradi.

Yosh tadbirkorlik nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy jihatdan ham mamlakat rivojiga bevosita hissa qo'shadi. Yoshlar tadbirkorlik faoliyati orqali ish bilan bandlikni

oshiradi, jamiyatdagi ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlaydi va yoshlar o'rtasida yetakchilik, mas'uliyat va innovatsion fikrlash sifatlarini shakllantiradi. Misol uchun, so'nggi yillarda IT, ekologik toza mahsulotlar ishlab chiqarish, turizm, xizmat ko'rsatish va onlayn savdo sohalarida yosh tadbirkorlar tomonidan bir qancha muvaffaqiyatli startaplar amalga oshirilgan. Ushbu loyihalar yangi ish o'rinlarini yaratibgina qolmay, innovatsion g'oyalarni amaliyotga tatbiq etish va iqtisodiy rivojlanishga hissa qo'shish imkonini ham beradi.

Shuningdek, yosh tadbirkorlikni rivojlantirish orqali iqtisodiy o'sish sur'atlarini oshirish va milliy mahsulotning raqobatbardoshligini kuchaytirish mumkin. Yoshlar tomonidan amalga oshirilgan loyihalar ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtiradi, yangi texnologiyalarni joriy etadi va iqtisodiy samaradorlikni oshiradi. Bu esa nafaqat ichki bozorni rivojlantirishga, balki eksport salohiyatini kengaytirishga ham xizmat qiladi. Shu bilan birga, yosh tadbirkorlik jamiyatdagi ijtimoiy-iqtisodiy tengsizlikni kamaytirishga yordam beradi, chunki u kichik va o'rta biznesni rivojlantirish orqali mahalliy aholi bandligini oshiradi va daromad manbalarini diversifikatsiya qiladi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yosh tadbirkorlikni rag'batlantirish milliy iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va innovatsion salohiyatni oshirishning samarali vositasidir. Davlat tomonidan yosh tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash strategik ahamiyatga ega bo'lib, u iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy rivojlanishga bir vaqtning o'zida hissa qo'shadi. Yosh tadbirkorlar orqali amalga oshiriladigan loyihalar nafaqat yangi ish o'rinlarini yaratadi, balki iqtisodiy innovatsiyalarni tatbiq etadi, jamoatchilikni tadbirkorlik faoliyatiga jalb qiladi va jamiyatdagi ijtimoiy faollikni oshiradi. Shu sababli, yosh tadbirkorlikni rivojlantirishga qaratilgan davlat dasturlari va qo'llab-quvvatlash mexanizmlari milliy iqtisodiyotning uzoq muddatli rivojlanishi va raqobatbardoshligini ta'minlashda asosiy vosita hisoblanadi.

Yuqoridagi tahlillar shuni ko'rsatadiki, yosh tadbirkorlik milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi va innovatsion salohiyatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Yoshlar tadbirkorlik faoliyati orqali yangi ish o'rinlari yaratadi, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohalarida raqobatbardoshlikni kuchaytiradi, innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni joriy etadi. Davlat tomonidan taqdim etilayotgan moliyaviy yordam, grantlar, mikrokreditlar, subsidiyalar va konsalting xizmatlari yosh tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynaydi va ularning faoliyatini muvaffaqiyatli boshlash va rivojlantirish imkonini beradi.

Yosh tadbirkorlik nafaqat iqtisodiy, balki ijtimoiy jihatdan ham mamlakat rivojiga sezilarli hissa qo'shadi. U jamiyatdagi ijtimoiy faollikni oshiradi, yoshlarning yetakchilik va mas'uliyat sifatlarini shakllantiradi, ularni iqtisodiy mustaqil qiladi va innovatsion fikrlashga rag'batlantiradi. Shu sababli, milliy siyosatda yosh tadbirkorlikni rivojlantirish, ularga qulay sharoitlar yaratish va rag'batlantirish strategik ahamiyatga ega bo'lib, bu orqali milliy iqtisodiyot barqaror o'sish sur'atini

saqlab qoladi, raqobatbardoshlikni oshiradi va global miqyosda muvaffaqiyatli bo'lish imkonini beradi.

Natijada, yosh tadbirkorlikni rivojlantirish milliy iqtisodiyotning o'sishi, ish bilan bandlikni oshirish, innovatsion salohiyatni kuchaytirish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda ajralmas omil sifatida qaralishi lozim. Bu esa mamlakatning uzoq muddatli rivojlanish strategiyasining muhim tarkibiy qismiga aylanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. (2022). *2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi*. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. (2021). *Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va tadbirkorlikni rivojlantirish dasturi*. Toshkent.
3. Abdullayev, S. (2020). *Yosh tadbirkorlik va milliy iqtisodiyot rivoji*. Toshkent: Iqtisodiy Tadqiqotlar Markazi.
4. Karimova, D. (2019). *Innovatsion tadbirkorlik va yoshlar*. Toshkent: Ilmiy nashrlar.
5. Jahongirov, M. (2018). *Tadbirkorlikning iqtisodiy va ijtimoiy ahamiyati*. Toshkent: Universitet nashriyoti.
6. World Bank. (2020). *Youth Entrepreneurship in Developing Economies*. Washington, D.C.
7. OECD. (2019). *Entrepreneurship at a Glance 2019*. Paris: OECD Publishing.